Liputusohje 2009

Suomen Purjehtijaliitto • Suomen Veneilyliitto
Lippukomitea

Flaggreglemente 2009

Finlands Seglarförbund • Finlands Båtförbund
Flaggkommittén

Sisällysluettelo

Johdanto 5
Perälippu 6
- Suomen lippu 6 - Veneseuralippu 6 - Veneseuralipun synty ja historia 6
- Lipun paikka ja koko 7 - Liputusajat 8
Vieraan maan liput 9
- Kohteliaisuuslippu 9 - Kansallisuuden ilmaiseminen 9
Lipun käyttö erikoistilanteissa 9
- Lipputervehdys 9 - Suruliputus 10 - Juhlaliputus 10
Viirit 11
- Viirien merkitys 11 - Viirityypit ja arvojärjestys 11 - Viirien käyttö 12
Erikoisliput ja -viirit 12
- Tunnusviirit 12 - Mainosliput 12 - Merirosvolippu 13 - EU:n lippu 13
- Viestiliput 13

Innehållsförteckning

Inledning 18
Akterflaggan 19
- Finlands flagga 19 - Båtklubbflaggan 19 - Båtklubbflaggans
tillkomst och historia 19 - Flaggans plats och storlek 20 - Flaggning
och flaggtid 21
Främmande nations flagga 22
- Artighetsflagga 22 - Tillkännagivande av nationalitet 22
Flaggning vid speciella tillfällen 22
-Flagghälsning 22 - Sorgflaggning 23 - Flaggning över topp 23
Vimplar 24
- Vimplarnas betydelse 24 - Vimplar och deras r a ngordning 24
- Vimplarnas användning 24
Specialflaggor och -vimplar 25
- Deltagar- och evenemangsvimplar 25 - Reklamflaggor 25 - Sjörövarflagga
25 - EU:s flagga 26 - Signalflaggor 26

Liputusohje 2009

Suomen Purjehtijaliitto ry:n ja Suomen Veneilyliitto ry:n hallitukset ovat hyväksyneet tämän liputusohjeen jäsenseuroissaan noudatettavaksi 1.1.2009 alkaen ja kumoavat samalla liputusohjeen 2004.

Johdanto

Merellinen liputuskäytäntö on kansainvälistä ja niin vakiintunutta, että esimerkiksi asetuksessa liputuksesta Suomen lipulla ei katsota tarpeelliseksi paneutua yksityiskohtiin, vaan todetaan vain: ”Valtion aluksen liputtamisessa on noudatettava kansainvälistä tapaa.”

Lippujen ja viirien käyttö aluksilla on elinvoimainen perinne. Se on pystynyt helposti mukautumaan alusten muuttumiseen purjelaivoista autolautoiksi ja huviveneiksi. Elinvoimaisuus johtunee siitä, että lippu on aina ollut niin maissa kuin

merelläkin vahva tunnus, johon liittyy voimakas tunnelataus. Lippu kertoo, mistä maasta vene on kotoisin ja veneily-yhdistyksen lippu kertoo lisäksi, missä seurassa vene on rekisteröity.
Mitä suurempi on käytössä oleva laiva tai vene ja mitä kauemmaksi lähdetään sisäisimmiltä vesiltä ja kotoisilta rannoilta, sitä tärkeämmäksi tulee oman lipun näyttö.
Vastaavasti veneen viirit voivat kertoa paljon sellaisille, jotka osaavat lukea niiden sanomaa. Yksi liputuksen perussäännöistä on, että käytetään vain sellaisia lippuja ja viirejä, joilla on merkitys.
Merellinen liputuskäytäntö voidaan jakaa kahteen osaan:
• Perälippua koskeva osa on tietyiltä osin tiukasti laeilla säädeltyä. Kaikkien maiden lainsäädäntö noudattaa tässä asiassa kansainvälistä merioikeusyleissopimusta.
1) Niissä tämän ohjeen kohdissa, jotka perustuvat lainsäädäntöön ja joita kaikilla aluksilla on noudatettava, on viittaus kyseiseen lakiin, asetukseen tai viranomaislausuntoon.
• Valtaosa liputustavoista perustuu kuitenkin vuosisatojen kuluessa muodostuneeseen käytäntöön. Sen noudattaminen ei ole pakollista, mutta se on osa hyvää merimiestapaa ja myös yksi niistä asioista, joiden mukaan niin kanssaveneilijät kuin ammattimerenkulkijatkin helposti muodostavat käsityksensä veneilijän tiedoista.
Tätä laissakin mainittua ”kansainvälistä tapaa”, lisättynä suomalaisten omalla viireihin liittyvällä käytännöllä, pyritään tässä liputusohjeessa selvittämään yksityiskohtaisesti.
Liputusohjeen on laatinut edellisen liputusohjeen ja siitä saadun palautteen, tehtyjen viranomaispäätösten sekä muiden maiden vastaavien ohjeiden pohjalta liittojen Lippukomitean jäsenistä koostuva työryhmä: Lauri Touri, puheenjohtaja, Leif Strandström ja Onni Vuori. Ohje on ollut tarkastettavana Merenkulkulaitoksessa, Merivoimissa, Rajavartiolaitoksessa ja Tullihallituksessa sekä useilla liputuksen asiantuntijoilla.
Lippukomitea on päivittänyt tämän liputusohjeen 2009 täsmentäen muutamia vuosien aikana epäselviksi osoittautuneita kohtia. Lippukomitean jäsenet ovat Hannu Hillo, puheenjohtaja, Leif Strandström, Lauri Touri, Matti Valtonen, Erkki Vilonen ja Peter Wirbergh.

Perälippu

Suomen lippu

Suomen lippu on huviveneessä joko Suomen kansallislippu tai veneily-yhdistyksen lippu (josta jatkossa käytetään nimitystä veneseuralippu).2) Jotta vene olisi suomalainen ja saisi käyttää perälippuna Suomen lippua, on sen oltava yli 60-prosenttisesti suomalaisomistuksessa. Suomalaisina pidetään tässä yhteydessä Suomen kansalaisia sekä Suomessa rekisteröityjä oikeushenkilöitä. 3) 4)
Veneily-yhdistyksen (josta jatkossa käytetään nimitystä veneseura) jäsenyyden osoittamiseksi voi muun maan lipun alla purjehtivassa veneessä käyttää veneseuran veneenomistajan viiriä tai Suomen Veneilyliiton kerhoviiriä. 5)
Veneseuralippu
Veneseuralippu on kansallislipun veroinen Suomen lippu, jota voi käyttää sekä Suomessa että ulkomailla. Merenkulkulaitos vahvistaa hakemuksesta kullekin veneseuralle lipun, jossa on seuran muista erottuva lippumerkki. Ainoastaan vahvistettujen veneseuralippujen käyttö on sallittua. Veneseurojen tulee pitää rekisteriä veneistä, joilla on veneseuralipun käyttöoikeus ja antaa niille venetodistus, joka on virallinen todistus siitä, että vene saa käyttää veneseuralippua. 6)
Vene saa olla vain yhden veneseuran rekisterissä ja käyttää vain kyseisen seuran lippua, vaikka omistaja olisikin usean seuran jäsen.
Veneseuran rekisterissä olevassa suomalaisessa veneessä saa käyttää seuran veneseuralippua

• kun veneessä on katsastuksen perusteella saatava voimassa oleva venetodistus
ja
• kun veneessä on mukana päällikkönä tai miehistön jäsenenä rekisteröintiseuran
jäsen.
Veneseuralippua ei saa käyttää rekisteröidyssäkään veneessä
• jos mukana ei ole rekisteröintiseuran jäsentä,
• jos vene on kaupallisessa käytössä,
• tai jos vene on viranomaisen katsastama kaupalliseen liikenteeseen, esimerkiksi
yhteysveneeksi, riippumatta siitä, peritäänkö kuljetuksesta maksua.
Jos vene on suomalaisessa omistuksessa, käytetään näissä tapauksissa kansallislippua.
Veneessä, joka ei ole veneseuran rekisterissä, ei saa käyttää sen veneseuralippua.
6)
Veneseurojen apuveneissä saa käyttää veneseuralippua vain, jos ne ovat veneseuran
rekisterissä. Veneseuran viirien käyttö on sallittua kaikissa edellä mainituissa
tapauksissa.5)
Veneseuralippua saa käyttää myös veneseuran maatukikohdissa.
Ahvenanmaalaisilla veneseuroilla on oikeus käyttää maakuntahallituksen hyväksymää
Ahvenanmaan lipusta johdettua veneseuralippua. 7)

Veneseuralipun synty ja historia

Nyländska Jaktklubben sai ensimmäisenä suomalaisena veneseurana veneseurali-

pun vuonna 1861. Lipun esikuvana oli Pietarin Jokipursiseuran vain vuotta vanhempi
valkopohjainen siniristilippu, jonka tangonpuoleisessa valkoisessa yläkentässä
oli Pietarin kaupungin vaakuna. Venäjän Meriministeriö suunnitteli NJK:lle
lipun, jonka kulmassa oli “Uudenmaan läänin vaakuna täydellisenä”. Sen hyväksyi
Venäjän keisari Aleksanteri II yhdessä seuran sääntöjen kanssa. Kenraaliamiraali
suuriruhtinas Konstantin vahvisti päätöksen allekirjoituksellaan. Useimmat
autonomian aikana perustetut pursiseurat saivat myöhemmin käyttöönsä samanlaisen
siniristilipun varustettuna oman kaupunkinsa tai lääninsä vaakunalla.
Vastaava käytäntö vallitsi Venäjän keisarikunnassa aina Tyynenmeren rannikkoa
myöten. Lippu oli Venäjän meriministeriön vahvistama, sen tarkoitus oli osoittaa
että kyseessä oli venäläinen huvialus, jolta ei vaadittu normaaleja merenkulku- ja
satamamaksuja eikä tullimuodollisuuksia. Lippu oli kauppalipun veroinen kansallistunnus.
Suomeen oli 1900-luvun puolelle tultaessa perustettu yli 30 purjehdusseuraa,
suunnilleen saman verran kuin muualla Venäjän keisarikunnassa yhteensä. Suomalaisten
purjehdusseurojen lippu tulikin Itämeren alueella niin tutuksi, että sitä
alettiin pitää Suomen lippuna. Sen vuoksi annettiin 1910 armollinen käsky, jolla
Venäjän keisarikunnan kaikkien purjehdusseurojen piti sijoittaa lippujensa yläkulmaan
Venäjän kauppalipun trikolorin värit ja siirtää seuratunnus lipun alakulmaan.
Toimenpiteellä haluttiin tietenkin konkreettisesti osoittaa, että Suomi monista
itsenäistymispyrkimyksistään huolimatta kuului Venäjän imperiumiin. Se
oli tyypillinen ns. sortokauden venäläistämispyrkimyksen ilmenemismuoto. Tätä
lippua suomalaiset purjehtijat nimittivätkin sen vuoksi ”orjalipuksi”. Se oli käytössä
vuosina 1910 – 1917.
Keisarivallan kaaduttua Venäjän vallankumoukseen, veneseuralipun vaakunatunnus
siirrettiin taas entiselle paikalleen valkoiseen yläkenttään. Tässä muodossa
lippu pysyi kaksi vuotta 1917 – 1919.
Suomen kansallislipun tultua hyväksytyksi, veneseuralippu erotettiin siitä sinisen
ristin päälle sijoitetulla kapeammalla valkoisella ristillä. Tämä nykyinen veneseuralippumme
syntyi vuonna 1919. Suomalaisen veneseuralipun asema on vahvistettu
uudelleen vuonna 1978 lailla Suomen lipusta ja 1983 asetuksella
huvialusten lipuista.
Vuonna 2008 maassamme oli noin 330 veneseuraa, joilla on virallisesti vahvistettu

veneseuralippu. Tämä veneseuralippujärjestelmä on ainutlaatuinen ja myös maailman suurin. Suuri osa lipuista on edelleen varustettu seuran kotiseudun vaakunatunnuksella kuten Aleksanteri III vuonna 1890 määräsi.

Lipun paikka ja koko

Veneen arvokkain paikka on sen perä. Niinpä perälipun tulisi muita lippuja ja viirejä suurempana olla perässä olevassa 10-15 astetta kallistetussa lipputangossa. Satamassa se on aina mahdollista ja useimmissa venetyypeissä lippu sopii perätankoon myös merellä. Silloin tangon tulee olla sellaisessa paikassa, ettei lippu häiritse perävalon näkymistä eikä se pääse likaantumaan pakokaasuista tai koskettamaan joitain likaavia esineitä, kuten kaiteeseen kiinnitettyä perämoottoria.
Perätangon käytön esteenä merellä voivat olla esimerkiksi purjeveneessä pitkä matalalla oleva puomi, joka ottaisi lipputankoon kiinni, tai moottoriveneessä korkea kansirakennelma, joka aiheuttaa kulussa lipun kiertymisen lipputangon ym-

päri, jolloin lippu ei voi täyttää sen tärkeintä tehtävää, näkymistä.
Jos lippua ei kulussa voi pitää perätangossa, voi sitä pitää
• ketsissä ja joolissa mesaanimaston huipussa, jossa on usein sitä varten sopiva jatke,
• kahveli- tai varpatankorikatussa veneessä mesaani- tai ainoan maston kahvelissa tai varpatangossa,
• moottoriveneen merenkulkumaston kahvelissa,
• moottoriveneen selvästi taaksepäin kallistetun tai putkirakenteisen riittävän korkean varustekaaren keskelle kiinnitetyssä lippuliinassa.
Lippua ei voi pitää
• perämaston huipussa, jos masto on kuten kuunarilla pitempi tai yhtä pitkä kuin muut mastot,
• purjeveneen peräharuksessa,
• moottoriveneen maston huipussa,
• moottoriveneen antennissa tms.
Pienessä purjeveneessä, jolla kaatuminen on tavanomaista, ei käytetä lippua.
Lipun kooksi ja lipputangon pituudeksi suositellaan seuraavaa:

Veneen pituus	**Lipun koko**	**Lipputangon pituus**
alle 7 m	33 cm x 54 cm	80 cm
	44 cm x 72 cm	100 cm
7 – 10 m	55 cm x 90 cm	120 cm
10 – 12 m	66 cm x 108 cm	145 cm
12 – 15 m	80 cm x 131 cm	175 cm
yli 15 m	100 cm x 163 cm	210 cm

Kahvelissa ja mesaanimaston huipussa voi käyttää suunnilleen saman kokoista lippua.
Perälipputangossa lipun yläreunan pystyetäisyyden kannesta tulisi olla vähintään 10 cm pitempi kuin tangossa käytettävän lipun lävistäjä.
Lipun on aina oltava puhdas ja ehjä. Kulunut lippu tulee hävittää arvokkaalla tavalla, esimerkiksi polttamalla.

Liputusajat

Kulussa olevassa veneessä pidetään perälippu nostettuna koko ajan vuorokaudenajasta riippumatta. Pitkillä avomeripurjehduksilla voi kuitenkin lipun pitää laskettuna, jos muita aluksia ei ole näkyvissä.
Kiinnitetyssä (satamassa, poijussa, ankkurissa) miehitetyssä veneessä ja veneseuran maatukikohdassa lippu nostetaan kello 08.00 ja lasketaan auringon laskiessa, kuitenkin viimeistään kello 21.00. Juhannusyönä lippu pidetään nostettuna koko

yön.8)
Jos näkyvissä on sota-alus, suoritetaan lipunnosto ja -lasku sen mukaan.
Lipun käyttökausi veneessä ei ole riippuvainen seuran keväisistä ja syksyisistä lipun nosto- ja laskujuhlallisuuksista.
Suomen aluevesillä järjestetyissä purjehduskilpailuissa ei veneessä yleensä pidetä lippua kilpailun aikana. Lipun käytöstä määrätään kilpailuohjeissa.
Jos osakin kilpailureitistä ulottuu kansainvälisille tai toisen valtion vesialueille, on perälippu pidettävä koko ajan nostettuna.

Ulkomaanpurjehduksilla voi liputusajoissa noudattaa maan tapaa, mutta lipun laskeminen viimeistään pimeän tullen osoittaa hyvää merimiestapaa. Maailman merillä suositellaan kansallislipun käyttämistä.

Vieraan maan liput

Kohteliaisuuslippu
Muun maan aluevesillä pidetään kyseisen maan pienoiskauppalippua perästä katsottuna oikeanpuoleisessa saalingissa. Mahdolliset viirit siirretään tällöin vasempaan saalinkiin. Moottoriveneessä voi lippua pitää saalingin puuttuessa merenkulkumaston huipussa. Jos tämäkään ei ole mahdollista, lippu voi olla esimerkiksi ohjaamon katolla olevassa pikkutangossa, kunhan se ei ole arvokkaammassa paikassa kuin perälippu.
Kohteliaisuuslippua käytetään vain perälipun ollessa nostettuna. Se nostetaan aamulla perälipun jälkeen ja lasketaan illalla ennen perälippua. Vain yhtä kohteliaisuuslippua pidetään kerrallaan nostettuna.
Siirryttäessä maasta toiseen lippu vaihdetaan rajalla. Kohdemaan kohteliaisuuslippu voidaan haluttaessa nostaa lähtöpäivänä viimeisessä kotimaan satamassa ja laskea illalla, kun on saavuttu ensimmäiseen kotimaan satamaan. Avomerellä ei yleensä käytetä kohteliaisuuslippua.
Kansallisuuden ilmaiseminen
Purjehtiessaan vieraan maan lipun alla esimerkiksi vuokraveneellä, voi suomalainen osoittaa kansallisuutensa nostamalla Suomen pienoiskansallislipun vasempaan saalinkiin. Veneseuralippua ei käytetä tähän tarkoitukseen.6) Tällöin tässä saalingissa ei pidetä viirejä.
Jos suomalaisessa veneessä on ulkomaalainen vieras, voi hänelle osoittaa kohteliaisuutta nostamalla vieraan kauppalippu vasempaan saalinkiin. Jos vieraita on kahdesta eri maasta, heidän lippujaan tulisi pitää vierekkäin omissa nostimissaan. Nämä liput nostetaan kohteliaisuuslipun tapaan perälipun jälkeen ja lasketaan sitä ennen.

Lipun käyttö erikoistilanteissa

Lipputervehdys
Kulussa oleva vene voi tervehtiä kansainvälisen tavan mukaisesti lipullaan sellaista kulussa olevaa sota-alusta, jonka mastossa on päällikkyysviiri, aluksen kansallisuudesta riippumatta.
Tällaiseksi alukseksi lasketaan myös tasavallan presidentin vene. Lipputervehdys suoritetaan vain lähietäisyydeltä ja olosuhteiden sen turvallisesti salliessa.
Lipputervehdyksessä lippu lasketaan partaan tasalle ja odotetaan, kunnes tervehdittävä on vastannut omalla lipullaan, jonka jälkeen lippu nostetaan takaisin ylös.
Tervehdys voidaan suorittaa myös irrottamalla tanko lippuineen telineestään ja pitämällä tankoa vaakatasossa vanaveden suuntaan.

Mesaanimaston huipussa tai kahvelissa olevalla lipulla tervehditään laskemalla se alas noin kolmanneksen verran.
Lipulla voi tervehtiä myös siviilialusta, kuten esimerkiksi saman seuran venettä.
Tervehtiminen on vapaaehtoista, mutta tervehdykseen vastaaminen on velvollisuus.

Suruliputus

Suruliputuksessa lippu nostetaan ensin ylös ja lasketaan sitten muutaman sekunnin kuluttua noin kolmannes lipputangon tai mesaanimaston pituudesta. Suruliputuksen päättyessä lippu nostetaan myös ensin ylös ja lasketaan se sitten alas.
Kiinnitetty vene noudattaa maissa suoritettavaa yleistä tai yksityistä suruliputusta.
Suruliputettaessa veneen omistajan kuolin- ja hautajaispäivänä, pidetään myös hänen henkilökohtaisia viirejään puolitangossa.
Kulussa oleva vene suruliputtaa ainoastaan jos veneessä on vainaja. Vietäessä tuhkauurna haudattavaksi mereen, suruliputus aloitetaan aamulla, jos kysymyksessä on vainajan oma vene. Muussa tapauksessa se aloitetaan, kun uurna tuodaan veneeseen. Suruliputus päättyy, kun uurna on haudattu tai tuhka siroteltu veteen.
Kohdattaessa suruliputettu alus, on huomaavaista laskea oma lippu tervehdysasentoon ohittamisen ajaksi.

Juhlaliputus

Veneeseen voidaan nostaa juhlaliputus yleisinä liputuspäivinä, veneseuran juhlissa, omistajan tai veneen merkkipäivinä ja muissa juhlatilaisuuksissa.
Juhlaliputuksessa nostetaan kansainväliset viestiliput keulasta maston tai mastojen huipun kautta perään. Jos liput eivät kaksimastoisessa veneessä riitä, voi mastojen välin jättää tyhjäksi. Lippujen järjestys on keulasta lukien A, B, C, 1, D, E, F, 2, G, H, I, 3, J, K, L, 4, M, N, O, 5, P, Q, R, 6, S, U, V, 7, W, Y, Z, 8, ensimmäinen korvausviiri, toinen korvausviiri, kolmas korvausviiri. Tarvittaessa voidaan käyttää useampia viestilippusarjoja, mutta useimmissa veneissä ei tarvita edes yhden sarjan kaikkia lippuja.
Kirjaimia T ja X sekä vastausviiriä ei käytetä. Jos perässä jää viimeiseksi numeroviiri, voi sen korvata lipulla, jotta viiri ei koskettaisi kantta.
Juhlaliputus kiinnitetään perässä perälipun tason alapuolelle siten, että mastosta perään johdetut liput ovat oikein päin eivätkä ylösalaisin.
Kansallisina liputuspäivinä, kuten juhannuksena, voi maston huipussa viestilippuja ylempänä pitää kansainvälisen tavan mukaan liputuksen aihetta osoittamassa Suomen kansallislippua tai veneseuralippua. Veneseuran juhlissa ja yksityisissä juhlatilaisuuksissa huippulippuna voi olla veneseuralippu.
Jos veneessä on tapana pitää 1. ryhmän viiriä (ks. seuraava luku) maston huipussa, se jää paikalleen huippulipun viereen. Muut viirit jäävät tavallisille paikoilleen.
Kun veneet ulkomaan satamassa liputtavat kansallisena juhlapäivänään, on kohteliasta tehdä samoin. Tällöin pidetään huippulippuna kyseisen maan kauppalippua ja kohteliaisuuslippu lasketaan.

Juhlaliputusta pidetään vain perälipun ollessa nostettuna. Se nostetaan perälipun jälkeen ja lasketaan ennen sitä, jollei veneessä ole niin suurta miehistöä, että se voidaan nostaa ja laskea yhtaikaa perälipun kanssa.
Yleensä juhlaliputusta käytetään vain kiinnitetyssä veneessä. Poikkeuksena voi olla esimerkiksi veneiden paraati. Kun veneessä on juhlaliputus, on kansi luonnollisesti hyvässä järjestyksessä, purjeet siististi käärittyinä ja esimerkiksi kuivumassa olevat pyyhkeet sisätiloissa.

Viirit

Viirien merkitys

Veneessä käytettävät viirit osoittavat sen päällikön tai omistajan jäsenyyksiä, tutkintoja

ja harrastuksia. Kulussa olevassa tai miehitetyssä kiinnitetyssä veneessä käytetään vain sellaisia viirejä, joihin sen kulloinenkin päällikkö on oikeutettu. Miehittämättömässä kiinnitetyssä veneessä käytetään sen omistajan tai haltijan viirejä. Kaikilla viireillä tulee olla jokin merkitys.
Joihinkin tilanteisiin liittyviä hupi- tai mainoslipuja voidaan haluttaessa pitää vasemmassa saalingissa. Lasten iloksi tarkoitetut tuulipussit ja vastaavat sopivat parhaiten peräharukseen.

Viirityypit ja arvojärjestys

Viirit jaetaan arvojärjestykseltään seuraaviin ryhmiin, joka on myös niiden nostojärjestys:
1. ja arvokkain ryhmä, joka on aina muita viirejä ylempänä
• Veneseuralipusta johdetut viralliset viirit: 6)
– kommodorin viiri
– varakommodorin viiri
– veneenomistajan viiri
– kilpailulautakunnan lippu
– kunniajäsenen lippu
Kaksi viimeistä ovat nimestään huolimatta viirejä eikä niitä saa käyttää perälippuna.
6)
2. ryhmä
• Valtakunnallisten liittojen ja yhdistysten tutkinto- ja pätevyysviirit, kuten
– Suomen Navigaatioliiton laivuriviirit
– Suomen Partiolaisten kippariviiri
Nämä viirit eivät välttämättä ilmaise jäsenyyttä kyseisessä yhdistyksessä.
• Valtakunnallisten liittojen ja yhdistysten jäsentunnuksina käytetyt viirit, kuten
– Suomen Veneilyliiton kerhoviirit
– Merikarhujen viirit
Nämä viirit voivat ilmaista jäsenyyden lisäksi myös aseman yhdistyksessä.
3. ryhmä
• Varustamoviirit, jotka osoittavat veneen omistajan, kuten venevuokraamon viirit

• Tehtäväviirit, jotka osoittavat, että vene tai sen miehistö on sitoutunut toimimaan jossain tehtävässä, kuten
– partiolaisten Nodu (vesistötutkimus) -viiri
• Henkilö-, vene- ja vapaamuotoiset yhteisöviirit.

Viirien käyttö

Viirejä pidetään korkeintaan kolme päällekkäin arvojärjestyksessä perästä katsottuna oikeassa saalingissa. Jos saalingissa on kaksi nostinta, voi viirejä pitää myös rinnakkain. Ulompi nostin on tällöin arvokkaampi kuin sisempi.
Kun käytetään kohteliaisuuslippua, siirretään viirit vasempaan saalinkiin. Purjeveneessä voi yhtä 1. ryhmän viiriä pitää myös ainoan tai isonmaston huipussa.
Moottoriveneessä, jossa ei ole saalinkeja, voi pitää yhtä viiriä merenkulkumastossa tai ohjaamon katolla olevassa pikkutangossa.
Viirejä voi pitää nostettuna vuorokaudenajasta riippumatta vaikka koko purjehduskauden ajan kyseisen yhdistyksen sääntöjä noudattaen. Telakoidussa veneessä ei käytetä viirejä.
Myös muun kuin veneen rekisteröintiseuran viirejä voi käyttää. Samaan sarjaan kuuluvia viirejä käytetään vain yhtä kerrallaan, ei siis esimerkiksi saman veneseuran kommodorin ja veneenomistajan viirejä tai rannikko- ja saaristolaivurin viirejä yhtaikaa. Ulkomaisia viirejä käytetään samoin kuin suomalaisia, mutta vastaavaa suomalaista viiriä alempana. Päällikkö voi valita viireistään, mitä hän kulloinkin haluaa käyttää ja voi myös valita viirien keskinäisen arvojärjestyksen kunkin ryhmän puitteissa.

Kuluneet viirit tulee vaihtaa ehjiin. Kulunut viiri tulee hävittää arvokkaalla tavalla, esimerkiksi polttamalla.

Erikoisliput ja –viirit

Tunnusviirit

Purjeveneessä on kilpailu-, eskaaderi- ja tapahtumaviirien yleisin paikka peräharuksessa, toisinaan myös vasemmassa tai oikeassakin saalingissa.
Moottoriveneessä näitä viirejä voidaan pitää vastaavasti saalingissa, pienessä viiritangossa tai antennissa. Tunnusviirejä ei pidetä kohteliaisuuslippua tai virallisia viirejä arvokkaammassa paikassa. Tapahtuman järjestäjä antaa kulloinkin ohjeet viirin paikasta.
Viirejä käytetään yleensä lähinnä tapahtuman aikana, mutta mikään ei estä niiden käyttöä pitempäänkin. Ne voivat liehua vuorokaudenajasta riippumatta.

Mainosliput

Sponsorien tms. mainoslippuja ei saa käyttää perälippuna.2) Kiinnitetyssä purjeveneessä niiden yleisin paikka on keulaharuksessa. Jos lippuja halutaan käyttää myös kulussa, pidetään niitä vasemmassa saalingissa.
1 2

Merirosvolippu

Veneessä ei pidetä merirosvolippua missään paikassa, sillä julmien tappajien ja kiduttajien pääkallotunnuksen käyttö veneessä lasten iloksi on irvokasta ja osoittaa erittäin huonoa merimiestapaa. Merirosvothan ryöstävät edelleenkin laivoja ja veneitä ja surmaavat niiden miehistöjä vielä nykyäänkin jopa Välimerellä.
Euroopan Unionin lippu
Euroopan Unionin sininen tähtilippu on veneessä asemaltaan rinnastettavissa 3. ryhmän viireihin, joten sitä voi haluttaessa käyttää viirien tapaan. Sitä ei voi pitää perälippuna, sillä se ei korvaa merioikeusyleissopimuksen tarkoittamaa kansallislippua.
1) 2) 9) Lipun kulmassa ei saa olla lisäkuviona Suomen lippua.9)

Viestiliput

Viestilippuja pidetään tarvittaessa purjeveneessä vasemmassa saalingissa ja moottoriveneessä mahdollisimman näkyvässä paikassa, esimerkiksi merenkulkumastossa.

Tekstiviitteet

1) Kansainvälinen merioikeusyleissopimus SopS 50/1996
2) Laki Suomen lipusta 380/1978
3) Merilaki 674/1994, Asetus MeriL 1 luvun 1§ soveltamisesta 1304/1999
4) Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto 2099/43/2001, 6.10.2003
5) Neuvottelut Merenkulkulaitos / Lippukomitea 24.3.2003 ja 27.11.2006
6) Asetus huvialusten lipuista 292/1983
7) Landskapslagen om Ålands flagga 41/1992
8) Asetus liputuksesta Suomen lipulla 383/1978
9) EU:n komission lausunto D(2001) PLI590031

Flaggreglemente 2009

Styrelserna för Finlands Seglarförbund och Finlands Båtförbund har godkänt detta flaggreglemente som vägledning för sina medlemsföreningar.
Reglementet träder i kraft den första januari 2009 och ersätter samtidigt flaggreglementet från år 2004.

Inledning

Flaggningspraxis till sjöss är så allmänt accepterad att förordningen om flaggning med Finlands flagga inte går in på detaljer. Man nöjer sig med att konstatera:

”Vid flaggning ombord på statens fartyg skall internationell sedvana följas”.
Användningen av flaggor och vimplar bygger på en lång och livskraftig tradition. Övergången från segelfartyg till bilfärjor och nöjesbåtar har gått lätt. Livskraften är en följd av att flaggan alltid har både till lands och till sjöss varit en samlande symbol, som väcker starka känslor. Flaggan talar om från vilket land båten kommer och den finländska båtklubbflaggan visar dessutom i vilken klubb båten är registrerad. Också vimplarna förmedlar många budskap till den som kan läsa dem. En av flaggningens grundprinciper är att man endast skall använda vimplar, som har en specifik betydelse.
Flaggningen till sjöss kan delas in i två grupper:
• Den del som berör akterflaggan är delvis reglerad med lagar. I detta hänseende följer lagstiftningen i alla länder samma internationella sjörättskonvention.1) Till de delar av detta flaggreglemente, som baserar sig på lagstiftning och vilka bör följas på alla fartyg, hänvisas till respektive lag, förordning eller utlåtande av myndighet.
• Största delen av flaggningspraxis grundar sig i alla fall på praktiska tillämpningar, som har vuxit fram under århundradens lopp. Att följa dessa är inte obligatoriskt men de är en del av gott sjömanskap. Med gott sjömanskap visar man också utåt att man är en kunnig skeppare. I detta flaggreglemente strävar man till att i detalj klarlägga innebörden av det i lagen inskrivna uttrycket ”internationell sedvana” kompletterat med finländarnas egen praxis vid vimpelföring.
Flaggreglementet är utformat på basen av föregående flaggreglemente samt influtna kommentarer till detta. Myndighetsbeslut och andra länders flaggreglemente har också beaktats. Flaggreglementet har sammanställts av arbetsgruppen Lauri Touri, ordförande, Leif Strandström och Onni Vuori – alla medlemmar i Båtsportförbundens Flaggkommitté. Sjöfartsverket, Sjöstridskrafterna, Gränsbevakningen och Tullstyrelsen samt ett stort antal experter med flaggor och flaggning som specialitet har granskat reglementet.
Flaggkommittén har uppdaterat flaggreglementet 2009 så att vissa formuleringar som har visat sig vara smått oklara har preciserats.
Medlemmar i Flaggkommittén är Hannu Hillo, ordförande, Leif Strandström, Lauri Touri, Matti Valtonen, Erkki Vilonen och Peter Wirbergh.

Akterflaggan

Finlands flagga

Som akterflagga kan en fritidsbåt föra antingen Finlands nationalflagga eller båtklubbflagga – i lagtext används benämningen fritidsfarkosters flagga. 2)
Farkost uppfattas som finländsk och får föra Finlands flagga som akterflagga om den till minst 60 % ägs av finländsk medborgare. Jämställd med finländsk medborgare är i detta fall också i Finland registrerad juridisk person.3) 4) För att tillkännage medlemskap i finländsk båtklubb kan den, som seglar under utländsk flagga, föra båtägarvimpel eller Finlands Båtförbunds klubbvimpel.5)

Båtklubbflaggan

Båtklubbflaggan är jämställd med Finlands nationalflagga och kan föras både i Finland och utomlands. Sjöfartsverket stadfäster på ansökan varje båtklubbs flagga. Endast stadfästa båtklubbflaggor får användas. Båtklubbarna bör upprätthålla ett register över de båtar, som har rätt att föra klubbflagga. Varje båt bör tillställas ett certifikat, som fungerar som ett officiellt bevis på sagda rätt.6)
En båt kan vara registrerad endast i en klubb och föra endast denna klubbs flagga. Båtägaren kan däremot vara medlem i flera klubbar.
En finländsk båt som är registrerad i en finländsk båtklubb får föra klubbens flagga
• när ombord finns ett giltigt båtcertifikat utskrivet på basen av utförd besiktning

samt om
• med ombord som skeppare eller besättning finns en medlem i klubben
Båtklubbflagga får inte ens föras på registrerad båt
• om ombord inte finns någon medlem från klubben där båten är registrerad
• om båten används i kommersiellt syfte
• eller om båten är besiktigad för kommersiell trafik av myndighet, t.ex. som förbindelsebåt
oberoende av om man uppbär avgift för transporten eller ej
I ovannämnda fall används Finlands nationalflagga om båten är i finländsk ägo.
Båt som ej är införd i någon båtklubbs register får inte föra båtklubbflagga.6)
Båtklubbarnas arbetsbåtar får föra klubbflagga endast om de är registrerade i klubben.
Båtklubbens vimpel får däremot föras i alla ovannämnda fall.5)
Båtklubbflagga kan med fördel hissas också iland i klubbens hemhamnar och på klubbens holmar.
De åländska båtklubbarna har rätt att använda av landskapsstyrelsen godkända båtklubbflaggor härledda ur Ålands flagga.7)

Båtklubbflaggans tillkomst och historia

Nyländska Jaktklubben fick som första finländska båtklubb sin klubbflagga år 1861. Förebild var Flodjaktklubbens i St. Petersburg endast ett år äldre flagga med ett blått St. George (rakt) kors på vitt botten. I det övre inre vita fältet fanns St. Petersburgs stadsvapen. Ryska Marinministeriet planerade NJKs flagga med

”Nylands läns vapen fullständigt” i övre inre fältet. Kejsar Alexander II godkände flaggan tillsammans med NJKs stadgar. Generalamiral Storfurste Konstantin stadfäste beslutet med sin underskrift.
De flesta båtklubbar grundade under autonomins tid fick senare en likadan blåvit korsflagga dekorerad med sin stads eller sitt läns vapen. Samma regler gällde i hela det Ryska Kejsardömet ända till Stillahavskusten. Flaggan var stadfäst av det Ryska Marinministeriet och skulle visa att det var fråga om en rysk fritidsfarkost. Dessa var befriade från normala trafikavgifter, hamnavgifter och tullformaliteter. Flaggan uppfattades som en nationell symbol jämställd med handelsflaggan.
Vid sekelskiftet 1900 fanns det över 30 segelklubbar i Finland. Det var ungefär lika många som i det övriga Ryska Kejsardömet sammanlagt. Finlands segelföreningars flagga blev så känd inom Östersjöområdet att man började uppfatta den som Finlands nationalflagga.
År 1910 kom kejsarens nådiga befallning, som påbjöd att alla segelklubbar skulle placera den ryska trikoloren i flaggans övre inre fält. Klubbemblemet skulle flyttas ner i flaggans nedre inre hörn. Med denna åtgärd ville man naturligtvis poängtera att Finland trots sina många självständighetssträvanden var en del av det ryska imperiet. Det var ett typiskt uttryck för ofärdsårens förryskningssträvanden. De finländska seglarna tyckte inte om den nya flaggan. Den gick under öknamn som ”slavflaggan”, ”bastmattan” osv. Flaggan var i bruk årena 1910-1917.
När kejsardömet hade kollapsat i samband med den ryska revolutionen flyttades flaggemblemet tillbaka till sin gamla plats i övre inre hörnet. Den ”rena” flaggan användes fram till år 1919.
När Finlands nationalflagga hade blivit stadfäst ändrades båtklubbflaggan. Ett smalt vitt kors lades över det blåa korset. Vår nuvarande båtklubbflagga kom till år 1919. Den finländska båtklubbflaggans ställning stadfästes på nytt år 1978 i lagen om Finlands flagga samt år 1983 i förordningen om fritidsfarkosters flaggor.
År 2008 fanns det i vårt land c:a 330 båtklubbar, som hade en egen officiellt stadfäst klubbflagga. Vårt system med båtklubbflagga är unikt i hela världen. En stor del av flaggorna bär fortfarande sin hemorts vapen eller delar av detta som emblem, såsom Alexander III påbjöd år 1890.

Flaggans plats och storlek

Båtens värdigaste plats är aktern. Akterflaggan, som är större och högre i rang än alla andra flaggor och vimplar, förs följaktligen på en 10-15 grader bakåtlutad flaggstång i aktern. I hamn är detta alltid möjligt och på de flesta båttyper också till sjöss. Flaggstången bör vara placerad så att flaggan inte skymmer akterlanternan och inte smutsas ner av avgaser eller smutsiga föremål.

Det är viktigt att flaggan är placerad så att den kan fylla sin huvudsakliga uppgift – att synas. Användningen av akterflaggstång på en segelbåt kan försvåras av en lång och lågt liggande bom. På en motorbåt med en hög överbyggnad bildas under gång luftvirvlar, som gör att flaggan lätt rullas upp kring flaggstången och inte blåser ut.

Om flaggan inte under gång kan föras på flaggspel i aktern, kan den föras

• på ketch och yawl i mesanmastens topp

• på gaffel eller sprisegelriggad båt i mesanmastens eller den enda mastens gaffel eller spristång
• i motorbåtsmastens gaffel
• på motorbåtar i flagglina under targabågen om denna är tillräckligt hög

Flaggan bör inte föras

• i toppen på aktermasten, om denna är högre eller lika hög som de andra masterna såsom på skonertriggade båtar
• i akterstaget på segelbåtar
• i toppen på motorbåtsmasten
• i antenner eller annat sådant på motorbåtar

På små segelbåtar, som lätt tenderar att kantra, föres inte flagga.

Följande mått på flagga och flaggstång rekommenderas:

Båtens längd	**Flaggans storlek**	**Flaggstångens längd**
under 7 m	33 cm x 54 cm	80 cm
	44 cm x 72 cm	100 cm
7 – 10 m	55 cm x 90 cm	120 cm
10 – 12 m	66 cm x 108 cm	145 cm
12 – 15 m	80 cm x 131 cm	175 cm
yli 15 m	100 cm x 163 cm	210 cm

I gaffel och i mesanmastens topp kan man använda ungefär samma storleks flagga.

Avståndet från flaggfästet i akterflaggstångens topp till däck bör vara minst 10 cm längre än flaggans diagonalmått.

Flaggan bör alltid vara ren och hel.

En utsliten flagga bör förstöras på ett värdigt sätt, t.ex. genom bränning.

Flaggning och flaggtid

Under gång hålls flaggan hissad hela tiden dygnet runt. Under långa seglatser på öppet hav behöver flaggan inte vara hissad om inga andra båtar är inom synhåll.

På bemannad förtöjd båt samt i båtklubbens hemhamnar och skärgårdshamnar hissas flaggan kl 08.00 och halas vid solnedgången, dock senast kl 21.00. Under midsommarnatten hålls flaggan hissad hela natten.8)

Om örlogsfartyg ligger inom synhåll följer man dess flaggtider.

Flaggtiderna ombord på en båt är inte bundna till klubbens flagghissning i början av säsongen eller flagghalning i slutet av säsongen.

Under kappseglingar inom Finlands territorialvatten för man i allmänhet inte flagga. Om också bara en del av kappseglingsrutten sträcker sig till internationellt vatten eller till annan stats territorialvatten för man däremot hela tiden flagga. Användningen av flagga stipuleras i kappseglingsinstruktionerna.

Under segling utomlands kan man när det gäller flaggtider, följa värdlandets sed.
Att hala flaggan senast vid mörkrets inbrott vittnar dock om gott sjömanskap.

2 1

Främmande nations flagga

Artighetsflagga
Inom främmande nations territorialvatten för man ifrågavarande lands handelsflagga i miniatyr under styrbord salning. De egna vimplarna flyttas då till babord salning. På en motorbåt, som saknar salningar, kan artighetsflaggan föras i motorbåtsmastens topp. Om inte heller detta är möjligt kan man använda en liten mast på taket eller någon antenn. Huvudsaken är att artighetsflaggan inte förs på en plats med högre rang än akterflaggans.
Artighetsflagga förs endast då akterflaggan är hissad. Den hissas på morgonen efter akterflaggan och halas på kvällen före denna. Endast en artighetsflagga i gången hålls hissad.
Då man förflyttar sig från ett land till ett annat byter man flagga vid gränsen. Artighetsflaggan kan, om man så vill, hissas avseglingsdagen i den sista hamnen i hemlandet och halas på kvällen den dag när man har återvänt till den första hamnen i hemlandet. Under långa seglingar ute på öppet hav för man i allmänhet inte artighetsflagga.
Tillkännagivande av nationalitet
Vid segling under främmande nations flagga t.ex. med hyrd båt kan en finländare tillkännage sin nationalitet genom att hissa Finlands flagga i miniatyr under babord salning. Båtklubbflagga används inte för detta ändamål.6)
Inga andra flaggor eller vimplar förs då under samma salning.
Om man har en utländsk gäst ombord på en finländsk båt kan man visa honom artighet genom att hissa hans hemlands handelsflagga i miniatyr under babord salning. Om man har gäster ifrån två olika länder är det oartigt att hissa deras flaggor under varandra. Istället bör man använda två flagglinor bredvid varandra. Miniatyrflaggorna hissas precis som artighetsflaggan efter akterflaggan och halas före denna.

Flaggning vid speciella tillfällen

Flagghälsning
En båt under gång kan i enlighet med internationell sed hälsa med flaggan på under gång varande örlogsfartyg, som för befälsvimpel i mastoppen. Hälsning kan utföras oberoende av det passerande fartygets nationalitet. Flagghälsning utförs endast på nära håll och då omständigheterna är sådana att hälsningen kan utföras utan att riskera egen och andras säkerhet.
Vid flagghälsning sänker man långsamt flaggan till flaggstångens halva längd och väntar tills det mötande fartyget har besvarat hälsningen. Därefter hissas flaggan i topp igen. Hälsningen kan också utföras så att flaggstången med flaggan lyfts ur sin hylsa och sänks i vågrät läge akterut.
Med flaggan hissad i mesantoppen eller under bomnocken hälsar man genom att sänka flaggan ner en tredjedel ifrån sin normala höjd.

22

Man kan också hälsa på civila farkoster som t.ex. båt ifrån den egna klubben.
Att hälsa är frivilligt, att besvara en hälsning är en skyldighet.
Sorgflaggning
Vid sorgflaggning hissas flaggan först i topp och sänks sedan ner en tredjedel av

flaggstångens eller mesanmastens längd. När sorgflaggningen är över hissas flaggan först i topp och halas därpå.
Förtöjd båt följer allmän eller privat sorgflaggning iland. Vid sorgflaggning under båtägarens dödsdag eller begravningsdag sänks också dennes personliga vimplar på halvstång.
Fartyg under gång sorgflaggar endast om en avliden finns ombord. Om urnan med askan skall föras ut med den avlidnes båt för att sänkas i havet påbörjas sorgflaggningen på morgonen. I annat fall påbörjas denna när urnan bärs ombord. Sorgflaggningen avslutas när urnan är sänkt eller askan är strödd i havet.
Då man möter ett sorgflaggat fartyg är det artigt att sänka flaggan till hälsning medan man passerar.

Flaggning över topp

Stor flaggning kan hissas på allmänna flaggningsdagar, vid klubbens festtillfällen, på båtens eller skepparens bemärkelsedagar eller vid andra festliga tillfällen.
Vid flaggning över topp - festflaggning eller stor flaggning som tilldragelsen också kallas - hissas de internationella kodflaggorna från fören över masttoppen eller masternas toppar till aktern. Flaggorna kopplas ihop i följande ordning: A, B, C, 1, D, E, F, 2, G, H, I, 3, J, K, L, 4, M, N, O, 5, P, Q, R, 6, S, U, V, 7, W, Y, Z, 8, första likhetstecknet, andra likhetstecknet, tredje likhetstecknet. Vid behov kan man använda flera signalserier efter varandra.
Bokstäverna T och X samt svarsflagga används inte. Om serien slutar med en nummerflagga kan denna bytas ut mot en flagga, som är kortare och inte ligger ner mot däcket. Flaggserien får inte avslutas vid flaggstångens topp. Flaggorna från masttoppen akterut bör kopplas så att de ej är upp och nervända.
Vid nationella flaggningsdagar ss. midsommaren, kan man i enlighet med internationell praxis och för att poängtera dagens betydelse hissa Finlands nationalflagga eller båtklubbflaggan i masttoppen över signalflaggorna.
Vid segelklubbens fester eller under privata festtillställningar kan klubbflaggan hissas som toppflagga. Om man normalt för någon av vimplarna i grupp ett i masttoppen får den sitta kvar bredvid toppflaggan.
Övriga vimplar får bli kvar på sina platser.
Om båtarna i utländsk hamn flaggar över topp under en nationell högtidsdag är det artigt att följa exemplet. Då hissar man värdlandets handelsflagga som toppflagga och tar ner artighetsflaggan.
Festflaggningen hålls hissad endast då akterflaggan är hissad. Den hissas efter akterflaggan och halas före denna. Om man är tillräckligt många ombord är det ännu stiligare att hissa och hala alltsammans samtidigt.
Normalt flaggar man över topp endast när båten ligger förtöjd. Undantag kan göras t.ex. vid insegling i formation eller under båtparad.
Vid flaggning över topp bör det råda god ordning på däck. Seglena bör vara bes-

lagna. Inga handdukar får hänga på tork. Inga arbeten får utföras på däck. Besättningen bör undvika att uppträda i arbetskläder.

Vimplar

Vimplarnas betydelse

Vimplarna, som förs på en båt, vittnar om skepparens eller ägarens medlemskap i olika organisationer, avlagda examina och övriga intressen. På båt under gång samt på bemannad båt i hamn förs endast vimplar som den aktuella skepparen är berättigad till. På obemannad förtöjd båt förs vimplar som ägaren eller innehavaren har rätt att använda. Alla vimplar bör ha en funktion.
Skämt- eller reklamvimplar med anknytning till vissa situationer eller evenemang kan, om man så önskar, hissas under babord salning. Vindpåsar o.a. tänkta

att glädja barnen lämpar sig bäst i akterstaget.
Vimplar och deras rangordning
Vimplarna hissas enligt nedan beskrivna rangordning:
1. den mest aktade gruppen – hissas alltid över de andra vimplarna
Officiella vimplar härledda ur båtklubbflaggan 6)
• kommodors bredvimpel
• vicekommodors bredvimpel
• båtägarvimpel
• kappseglingskommitténs toppflagga
• hedersmedlems toppflagga
De sistnämnda är trots sin benämning vimplar och får inte användas som akterflagga.
6)
2. gruppen
Riksomfattande förbunds stadfästa examens- och kompetensvimplar såsom
• Finlands Navigationsförbunds skepparvimplar
• Finlands Scouters skepparvimpel
Vimplarna anger nödvändigtvis inte medlemskap i respektive sammanslutning.
Riksomfattande förbunds och föreningars stadfästa medlemsvimplar såsom
• Finlands Båtförbunds klubbvimplar
• Sjöbjörnarnas vimplar
Dessa vimplar kan förutom medlemskap också ange befattning i sammanslutningen.
3. gruppen
• Rederivimplar, som anger båtens ägare, såsom båtuthyrningsfirmornas vimplar.
• Befattningsvimplar, vilka anger att båtens besättning har förbundit sig att sköta vissa uppdrag såsom
• scouternas Nodu-vimpel (undersöker vattendrag).
• Person-, båt- och fria samfunds vimplar.

Vimplarnas användning
Högst tre vimplar förs under varandra i samma lina under styrbord salning. Om man har två linor under salningen kan man också hissa vimplarna bredvid varandra. Den yttre linan är då högre i rang än den inre.
När man för artighetsflagga flyttas vimplarna till babord salning. En segelbåt kan också föra en vimpel ur grupp ett i masttoppen eller stormastens topp.
En motorbåt som saknar salningar kan föra en vimpel i motorbåtsmasten, på göstake i fören eller i en liten flaggstång på taket.
Vimplarna får vara hissade dygnet runt hela seglingssäsongen, dock så att klubbens reglemente efterföljs. När båten lyfts upp för vintern tas alla vimplar ner.
Det är helt korrekt att också använda vimplar som representerar andra klubbar än den där båten är registrerad. Av vimplar som tillhör samma serie används endast en i gången. Man för alltså inte samma klubbs kommodors bredvimpel och båtägarvimpel eller kustskepparvimpel och skärgårdsskepparvimpel samtidigt.
Utländska vimplar används på samma sätt som finländska, dock så att den finländska vimpeln hissas ovanför den utländska. Skepparen kan själv bestämma vilka av sina vimplar han vill använda. Han kan också bestämma vimplarnas inbördes rangordning inom de olika vimpelgrupperna.
Trasiga och smutsiga vimplar byts ut till hela och rena.
En utsliten vimpel bör förstöras på ett värdigt sätt, t.ex. genom bränning.

Specialflaggor och -vimplar

Deltagar- och evenemangsvimplar
På segelbåt förs tävlings-, eskader- och evenemangsvimplar vanligtvis i akterstaget. I speciella fall kan de föras under babord eller t.o.m. under styrbord salning.

På motorbåt förs de på motsvarande sätt under salningarna, i en liten vimpelstång eller i någon antenn. På rangskalan är deltagar- och evenemangsvimplar jämförbara med vimplarna i grupp tre. Evenemangets arrangör ger direktiv om var den aktuella vimpeln skall föras.
Vanligtvis förs vimplarna under den tid evenemanget pågår, men ingenting hindrar att man håller dem hissade också framöver. De får sitta uppe dygnet runt.

Reklamflaggor

Sponsorernas eller motsvarande reklamflaggor får inte användas som akterflagga. 2)
På förtöjd segelbåt hissas de vanligtvis i förstaget. Om man vill föra dem under gång hissar man dem under babord salning.

Sjörövarflagga

Sjörövarflagga förs överhuvudtaget inte. Dödskalleflaggan leder tankarna till tortyr och död. Att hissa en sådan för att roa barnen är groteskt och vittnar om dåligt sjömanskap. Sjöröveri förekommer ännu i den dag som är. Sjörövarna kapar,

plundrar och dödar besättningen på fartyg t.o.m. i Medelhavsområdet.

Europeiska Unionens flagga

EU:s blåa stjärnflagga hör i seglingssammanhang till grupp tre och används således som en vimpel. Den får inte användas som akterflagga, ty enligt sjörättskonventionen är den inte jämställd med nationalflaggan. 1) 2) 9)
Finlands flagga får inte appliceras i EU-flaggan. 9)

Signalflaggor

Signalflaggor hissas vid behov på segelbåt under babord salning och på motorbåt på möjligast synligt ställe, t.ex. i motorbåtsmasten.

Texthänvisningar

1) Internationella sjörättskonventionen SopS 50/1996
2) Lag om Finlands flagga 380/1978
3) Sjölag 674/1994 förordning om tillämpning av 1 kap. 1§ sjölagen1304/1999
4) Trafik- och kommunikationsministeriets utlåtande 2099/43/2001, 6.10.2003
5) Underhandling mellan Sjöfartsverket och Flaggkommittén 24.3.2003 och 27.11.2006
6) Förordning om fritidsfarkosters flaggor 292/1983
7) Landskapslagen om Ålands flagga 41/1992
8) Förordning om flaggning med Finlands flagga 383/1978
9) EU-kommissionens utlåtande D(2001)PLI590031